

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 016958 16 Uvp
Banja Luka, 20.2.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Snežane Crnojević, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi G. D. iz K., (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv rješenja broj: 16 0 3/5-2-835-1616/2013 od 28.5.2015. godine Ministarstva... (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu priznavanja vojnog angažovanja i utvrđivanja činjenice pogibije, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 016958 15 U od 31.3.2016. godine, u sjednici vijeća, održanoj 20.2.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba, izjavljena protiv rješenja tuženog, pobliže navedenog u uvodu ove presude, kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za priznavanje vojnog angažovanja njenog supruga, G. M. u OS u ratu u periodu od 28.9.1991. godine do 26.6.1992. godine u TO G., zatim u periodu od 27.6.1992. godine do 7.8.1992. godine u VP ... G. i utvrđivanje činjenice njegove pogibije.

Odbijanje tužbe je obrazloženo razlozima da je osporeni akt pravilan i zakonit, jer da je tuženi u svemu postupio prema uputama iz ranije presude nižestepenog suda broj: 11 0 U 013036 13 U od 12.12.2014. godine, tako da je nesporno utvrđeno da tužiteljčin suprug nema nikakvih upisa u vojnoj knjižici o učešću u ratu, niti je upisan u evidencije ratne jedinice, a takvih podataka nema ni u matičnom, ni u jediničnom kartonu navedene vojne pošte, pa da je pravilno tuženi zaključio da nisu ispunjeni uslovi iz člana 12. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja vojnih evidencija („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 66/2012); da se izjave svjedoka, shodno članu 128. stavu 4. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 134/11, 9/12 i 40/12, u daljem tekstu: Zakon o pravima boraca) ne smatraju dovoljnim dokaznim sredstvom u postupku priznavanja vojnog angažovanja u ratu, pa i činjenice pogibije, posebno iz razloga što saslušani svjedoci, koji imaju uvjerenja o vojnom angažovanju, ta uvjerenja posjeduju, ali njihov sadržaj ne odgovara stvarnom stanju, jer ni svjedocima, kao i suprugu tužiteljice, nije upisano učešće u Vob-8 VP...G., niti u njihovim matičnim i jediničnim kartonima, ni vojnim knjižicama. Posebno je ukazano da su jedinice TO prestale postojati i da su stavljene pod komandu VRS, a da je ratna jedinica VP... G. formirana 12.6.1992. godine, a sva lica, koja su vršila vojnu obavezu u ratu, evidentirana su u Vob-8 VP...G., zbog čega sve tužiteljica ne raspolaže dokazima da je pogibija njenog supruga vezana za vršenje vojne službe.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužiteljica osporava njenu zakonitost zbog razloga sadržanih u članu 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Navodi da je nižestepeni sud uzeo brojne dokaze kao irelevantne, te nije uvažio kao dokaz vojnu knjižicu njenog supruga; naređenje Opštinskog štaba TO B.G. od 28.9.1991. godine o mobilizaciji i formiranju ratne jedinice sa konkretnim zadacima na dan 29.9. i 30.9.1991. godine, iz čega se moglo zaključiti da je njen suprug, po pozivu, pristupio formiranju pomenute jedinice i izvršenju ratnih zadataka; naređenje Okružnog štaba TO B.G., interni broj: 12/2-72 od 18.9.1991. godine o mobilizaciji i formiranju jedinica TO po ratnoj organizaciji; akt Odjeljenja... Opštine G. broj: 07-832-1-65/13 od 11.7.2013. godine, iz kog se zaključuje da ne postoji naredba 1. KK VRS o formiranju „B“ formacija, odnosno da su jedinice TO mjesnih zajednica formirane po naredbi Okružnog štaba TO B., a naredbom 1. Krajiškog korpusa VRS su samo prevedene u „B“ formaciju, kojom je komandovala nadležna brigada, a sve to upućuje da su jedinice TO MZ formirane po ratnoj organizaciji i da su postojale u kontinuitetu do postupanja po naredbi 1. Krajiškog korpusa VRS, a njen suprug je bio pripadnik TO MZ K. od osnivanja 29.9.1991. godine do 19.5.1992. godine pod komandom Opštinskog štaba TO B. G., a u periodu od 19.5.1992. do 26.6.1992. godine pod komandom 1. Krajiškog korpusa VRS, ovjeren poziv Opštinskog sekretarijata za narodnu odbranu Opštine B. G. od 23.6.1992. godine, upućen njenom suprugu da dana 26.6.1992. godine pristupi formiranju i smotri bataljona na FK „L.“ u N. T. u uniformi i sa naoružanjem, koji poziv upućuje na zaključak da je njen suprug na dan pozivanja bio uniformisan i naoružan i pripadnik VRS, s obzirom da drugih oružanih formacija nije bilo na području Opštine G. Nasuprot tim dokazima nema nijednog dokaza koji bi upućivao da se njen suprug nije odazvao na taj poziv i da nije kritične noći (6.8.1992. godine) učestvovao u obavljanju vojne i druge dužnosti, kada je pri povratku povrijeđen u saobraćajnoj nesreći, od kojih posljedica je narednog dana umro, a u prilog ovim tvrdnjama govori otpusna lista Zavoda za anesteziju i reanimaciju KMC B. od 7.8.1992. godine, presuda Osnovnog suda u Gradišci broj K-41/93 od 15.12.1993. godine, pa kad svi ti dokazi nisu uzeti u obzir onda su izjave svjedoka i mišljenje Boračke organizacije Opštine G. pogrešno ocijenjene kao nedovoljni dokazi, što predmetnu presudu čini neodrživom, zbog čega predlaže da se zahtjev uvaži i ista preinači u njenu korist.

U odgovoru na zahtjev tuženi osporava navode zahtjeva sa tvrdnjom da tužiteljica osnovanost zahtjeva pogrešno zasniva na podacima unesenim u vojnu knjižicu njenog pokojnog supruga, u kojem je upisan mobilizacijski raspored u TO i na pozivu od 23.6.1992. godine Opštinskog sekretarijata za narodnu odbranu, što i dalje nije dovoljno, kao što su i izjave svjedoka B. D., S. D. i drugih, s obzirom da je i njihovo učešće u ratu sporno, jer nije upisano ni u jedau službenu evidenciju, odnosno uvjerenja o njihovom angažovanju su izdata proizvoljno i ne odgovaraju podacima iz službene evidencije. Samo pozivanje supruga tužiteljice radi formiranja i smotre bataljona sa uniformom i naoružanjem, za tuženog nisu dokazi da je pokojni suprug tužiteljice zaista vršio vojnu dužnost u periodu u kojem tužiteljica tvrdi da je bio angažovan, o čemu su dati razlozi u osporenom aktu, jer da su tvrdnje tužiteljice tačne, učešće u ratu njenog supruga i svjedoka bi bili upisani u Vob-8 VP... G. i u njihovim matičnim i jediničnim kartonima, kao i u vojnoj knjižici, dok ipak takvih upisa nema ni u jednoj od navedenih evidencija, tako da samo izjave svjedoka, koji imaju sporna uvjerenja, nisu dovoljni radi utvrđivanja činjenice vojnog angažovanja i činjenice pogibije njenog supruga u vezi sa vršenjem vojnog zadatka. Predložio je da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev i spise predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Pobijana presuda je pravilna, a tužiteljica svojim prigovorima u zahtjevu ne dovodi u pitanje tu pravilnost.

Pravilno je tuženi zaključio da tužiteljica nije priložila odgovarajuće dokaze o angažovanju njenog pokojnog supruga, kojim bi se potvrdili periodi angažovanja označeni u zahtjevu, a potom i činjenica pogibije u vezi sa izvršenjem vojnog zadatka, s obzirom na sadržaj člana 128. stava 4. Zakona o pravima boraca, jer tužiteljica nije priložila nijedan dokaz o tim činjenicama, o čemu je pobijana presuda dala valjane i argumentovane razloge. Periodi navodnog angažovanja evidentno nisu upisani u vojnu knjižicu, kao učešće u ratu, niti postoji kakva potvrda nadležne vojne pošte, u čijem sastavu tužiteljica tvrdi da je bio angažovan njen suprug, ili neki drugi dokument ovjeren pečatom vojne pošte, a ni u jednoj od tri službene evidencije nisu upisani podaci o njegovom vojnom angažovanju. Poziv na koji se tužiteljica poziva nije dokaz da je njen suprug angažovan u VP....., s obzirom da nema nikakvih dokaza da se zaista odazvao tom pozivu, u uniformi i naoružan, kako to osnovano navodi tuženi u odgovoru na zahtjev, dok formiranje te jedinice apsolutno nije upitno, kao i činjenice u vezi sa povređivanjem i smrću njenog supruga. Dakle, jedini dokaz u smislu člana 128. stava 4. Zakona o pravima boraca, su predloženi svjedoci, čije izjave nisu dovoljne, a i same izjave tih svjedoka su osporene sumnjivim uvjerenjima, o čemu je osporeni akt, a i pobijana presuda dala dovoljno razloga, s obzirom da sadržaj uvjerenja iz 2013. godine za navedene svjedoke ne odgovara službenim evidencijama koje vodi prvostepeni organ. Ni mišljenje Boračke organizacije Opštine G. od 21.02.2011. godine, koje je dato u ranijem postupku, nije moglo poslužiti kao dokaz o učešću nastralog G. M. u Oružanim snagama, jer je zasnovano na pretpostavkama, kako je to i navedeno u istom, a ne na službenim evidencijama, ili nekom validnom materijalnom dokazu.

Kako ni ostali navodi nisu od uticaja na drugačiju ocjenu, a u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog, predviđen odredbama člana 35. stava 2. ZUS, to je zahtjev valjalo odbiti, na osnovu odredaba člana 40. istog propisa.

Zapisničar
Snežana Crnojević

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić